voorstel

Zwolle

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum 5 november 2024

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen van de VVD over Schriftelijke vragen over het bericht dat tienduizenden verkeerslichten in Nederland te hacken zijn
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	Gerdien Rots

Bijlagen
Artikel 45-vragen VVD

Ontwerp besluit
De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen van de VVD over het bericht dat tienduizenden verkeerslichten in Nederland te hacken zijn.

Datum 30 oktober 2024

Inleiding
De fractie VVD heeft op 10 oktober 2024 schriftelijke vragen gesteld over ‘Hackbare verkeerslichten’.

Kernboodschap

1. **Heeft het college kennisgenomen van het artikel van RTL Nieuws?**

   Ja.

2. **Is het college het met de VVD eens dat een lek in onze kritieke infrastructuur onacceptabel is?**

   Ja.

3. **Zijn er in Zwolle verkeerslichten die gebruikmaken van de korteafstandsradio waar het lek in zit? Zo ja, om hoeveel verkeerslichten gaat het?**

   Ja, alle verkeerslichten (hierna: VRI’s) in Zwolle maken op dit moment nog gebruik van de korteafstandsradio (hierna: KAR). Zie verder ook de beantwoording onder vraag 5. Als gemeente Zwolle hebben wij circa 65 VRI’s in ons beheer en onderhoud.

4. **Heeft het college signalen dat kwaadwillenden misbruik hebben gemaakt van dit lek?**

   Nee.

5. **Wat gaat het college doen om dit probleem op te lossen? Is het college het met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat eens dat de enige oplossing is om de verkeerslichten compleet te vervangen? Zo ja, is het college het met de VVD eens dat dit zo snel mogelijk moet gebeuren?**

   Wat gaat het college doen om dit probleem op te lossen?
   Het aangegeven probleem vraagt enige nuancering, geen enkele KAR ingreep kan het verkeerslicht ongecontroleerd direct op groen of rood zetten of gedurende lange tijd houden. Per locatie is allereerst een specifieke reeks van getallen nodig om het verkeerlicht te beïnvloeden. Mocht iemand deze specifieke getallenreeks weten te bemachtigen, dan kunnen ze daarmee in theorie toegang krijgen tot de eerste computer (de verkeersregelautomaat) en een verzoek tot prioriteit (groen licht) indienen. Vervolgens zal de software volledig gecontroleerd dit verzoek afwikkelen binnen alle garantie- en veiligheidstijden. Daarnaast controleert een tweede, niet te benaderen computer (de conflict monitor) 24/7 of één of meerdere conflicterende richtingen gelijktijdig groen krijgen, zou dit gebeuren dan wordt de installaties binnen 200 milliseconden afgeschakeld naar oranje knipperen. Er is daarom op dit moment geen actie nodig.

Is het college het met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat eens dat de enige oplossing is om de verkeerslichten compleet te vervangen?
Voor Zwolle is deze vraag niet meer relevant, alle installaties zijn al voorbereid voor intelligente verkeerslichten (hierna: I-VRI ready), tevens kunnen we per direct overschakelen naar het nieuwe zogeheten CAM/SRM systeem. Dit zijn nieuwe en door onder andere versleuteling nog veiligere communicatiesystemen waarmee informatie tussen voertuigen en intelligente verkeerslichten wordt uitgewisseld. Met dit systeem geven specifieke voertuigen respectievelijk hun positie en snelheid door en vragen ze vervolgens prioriteit aan bij de intelligente verkeerslichten. Zie verder ook de beantwoording onder vraag 6.

Zo ja, is het college het met de VVD eens dat dit zo snel mogelijk moet gebeuren?
Voor Zwolle is deze vraag niet meer relevant, alle installaties zijn al I-VRI (ready), tevens we kunnen per direct overschakelen naar het nieuwe CAM/SRM systeem.

6. **Is het college van plan om samen met hulpdiensten, OV-bedrijven en de provincie op te trekken om dit probleem op te lossen? En hoe groot is de impact van dit lek op hen?**
Zwolle is zoals aangegeven gereed om grootschalig te gaan regelen met de CAM/SRM berichten zodra deze zijn geïmplementeerd bij de gebruikers van de signalen. Daar waar wenselijk geacht door de provincie of gebruikers van de signalen zal de gemeente Zwolle de benodigde ondersteuning bieden.

   Zwolle kan zich voorstellen dat er impact is bij provincie(s) en concessiehouder(s) omdat het invloed heeft op zowel de contracten (denk aan openbaar vervoer concessies) als het materieel (denk aan voertuigen van bijvoorbeeld nood- en hulpdiensten). De omvang van de impact zowel in tijd als in kosten valt niet onder de verantwoording van Zwolle en is derhalve niet in detail in beeld.

7. **Zijn er bij het college andere kwetsbare systemen bekend in onze kritieke infrastructuur? Zo ja, wat doet het college om deze kwetsbaarheden te verkleinen?**

   Elk systeem dat verbonden is met het internet, of kan communiceren met andere systemen of bijvoorbeeld weggebruikers kan in theorie door hackers worden gemanipuleerd. Dit geldt niet alleen voor verkeerslichten, maar ook bruggen, pollers, stemcomputers, websites of gemeentelijke bestanden.

   Als gemeente doen we er alles aan om deze kwetsbaarheden tot een minimum te beperken. Zo zijn veel systemen beveiligd met zogenaamde meervoudige verificatie (MFA), waardoor het risico op hacken al wordt beperkt en worden technische en organisatorische beheersmaatregelen genomen om de veiligheid te waarborgen. Binnen onze eigen organisatie zorgen we ook voor bewustwording van deze dreiging door middel van voorlichting, verplichte cursussen, periodiek wijzigen van wachtwoorden en het uitvoeren van testen met bijvoorbeeld phishing mails. Daarnaast oefenen we periodiek op dit soort dreigingen van buitenaf. Dit doen we zowel intern als met onze partners.

8. **Wat doet het college om het bewustzijn bij bedrijven en maatschappelijke instellingen in onze stad te vergroten over het belang van digitale veiligheid?**

   We sluiten aan bij landelijke campagnes die uiteraard ook relevant zijn voor Zwolse inwoners, zoals “senioren en veiligheid” en er zijn ook campagnes rondom “mediawijsheid voor kinderen”. Daarnaast is er binnen de keurmerken veilig ondernemen aandacht voor digitale veiligheid, het gaat hierbij om het vergroten van de bewustwording van ondernemers en hen wijzen op kwetsbaarheden in hun digitale systemen. Tot slot zijn er ook initiatieven vanuit bibliotheken voor digitaal vaardige inwoners.

9. **Wat doet het college om de weerbaarheid in onze stad te vergroten in deze tijden van groeiende geopolitieke spanningen?**

   Zoals hiervoor aangegeven werken wij op een aantal manieren aan het vergroten van de weerbaarheid in onze gemeente. Zo investeren wij in systemen en processen om onze digitale infrastructuur te beschermen. Ook verwachten wij dat de minister van Justitie deze maand met een brief naar de Tweede Kamer komt over uitgangspunten ten aanzien van het vergroten weerbaarheid. Daarnaast informeren wij inwoners en bedrijven over onder andere cyberrisico’s en digitale veiligheid en sluiten we aan bij landelijke campagnes. Verder oefenen we als gemeente zelfstandig en samen met onze partners op mogelijke terroristische dreigingen en cyberaanvallen waarbij ook zaken als crisiscommunicatie aan bod komen. Tevens hebben we in Zwolle nadrukkelijk aandacht voor de sociale cohesie in de stad. Omzien naar elkaar, oog hebben voor elkaar en klaar staan voor elkaar in buurten, wijken en netwerken zorgen ervoor dat mensen er voor elkaar (kunnen) zijn in tijden van crisis. Ook werken we nauw samen met andere gemeenten en binnen de regio om zodoende elkaar te kunnen informeren en waar nodig te helpen. Tot slot blijven we investeren in de fysieke veiligheid voor onze inwoners in bijvoorbeeld aantrekkelijke en veilige openbare ruimtes.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

waarnemend secretaris, Frank Wijnandts